

Na veřejné zdravotní pojištění nedosáhne v ČR až sto tisíc cizinců

5.12.2014 | euractiv.cz | Euractiv.cz / Sekce / ČR v Evropské unii

Až třetina cizinců, kteří v ČR legálně pobývají, je vyloučena z veřejného zdravotního pojištění. Neziskové organizace i někteří lékaři poukazují na to, že se jedná o diskriminaci a vyzývají k tomu, aby problém urychleně řešil.

Na začátku října zemřela v motolské nemocnici na nádorové onemocnění čtrnáctiletá dívka. Náklady na její hospitalizaci a léčbu se vyšplhaly k 3,3 milionům korun. Její rodiče, australští vědci, kteří v České republice již tři roky pracují a odvádějí zdravotní pojištění, zaplatili 600 tisíc korun, na uhrazení zbylé výše dluhu jim už ale rodinné úspory nestačily.

Vzhledem k tomu, že se nejedná o občany EU, navíc bez trvalého pobytu v ČR, česká legislativa neumožňuje, aby jejich děti byly zahrnuty do systému veřejného zdravotního pojištění. Pojištěny být však musí, a proto je nutné si ho pořídit u tzv. komerčních pojišťoven. Problém pak může nastat v tom, že pojištění má omezeny výdaje na 1,6 milionu korun.

Případ australské holčičky, jejímž rodičům s uhrazením výdajů za léčbu pomohla veřejná sbírka, poukázal na potíže, v nichž se v České republice může ocitnout až sto tisíc osob. „Problémové případy spojené se zdravotním pojištěním cizinců narůstají,“ uvedla na nedávné diskusi věnované zdravotnímu pojištění migrantů koordinátorka Konsorcia nevládních organizací pracujících Elena Tulupova.

Jen pro zdravé jedince

Až třetina cizinců ze třetích zemí, kteří dlouhodobě pobývají v České republice, nedosáhne na veřejné zdravotní pojištění. Jedná se o osoby samostatně výdělečně činné, studenty, rodinné příslušníky migrantů, ale třeba i manžele a manželky občanů České republiky. Pojištění jsou nuceni si pořídit u komerčních pojišťoven, které ovšem nabízejí výrazně horší podmínky.

„Například některé zdravotní pojišťovny požadují, aby dotyčný před uzavřením smlouvy prošel lékařskou prohlídkou. Pokud si cizinec sjedná pojištění u zprostředkovatele, který žádné prohlídky neprovádí, má povinnost vyplnit dotazník, zda nemá nějakou chronickou nemoc,“ uvedla v rozhovoru pro EurActiv Zulfiya Hudayberganova z Uzbekistánu, která se již několik let zasazuje za spravedlivější přístup migrantů a migrantek k veřejnému zdravotnímu pojištění.

Komerčním pojišťovnám jde podle ní především o zisk. „Tyto pojišťovny pojišťují studenty a cizince pouze do určitého věku. Komerční pojišťovna také nepokrývá vážné nebo chronické nemoci a stejně tak třeba porod, předčasný porod, novorozence s vrozenou vadou, psychiatrické ošetření nebo léky,“ pokračuje Zulfiya.

Je to pro stát výhodné

Podle Heleny Hnilicové z 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy je systém diskriminační už pouze z podstaty věci. „Cizinci s dlouhodobým pobytem v České republice nejsou nijak zvlášť pro systém rizikováni, a nerozumím proto, proč by nemohli být zahrnuti do systému veřejného zdravotního pojištění,“ uvedla na zmíněné diskusi.

Hnilicová argumentuje, že cizinci, kteří do Česka přicházejí s vidinou dlouhodobého pobytu, bývají

většinou mladí, zdraví lidé. Pokud by do systému přispívali, pro stát by to bylo výhodné. „Data o čerpání pojištění cizinců v České republice nejsou bohužel dostupná, ale pokud můžeme soudit z procenta hospitalizovaných cizinců, které se pohybuje kolem 1,5 % ze všech cizinců v zemi a to včetně turistů, migranti v prvních pěti letech po svém příchodu do České republiky zdravotní péči příliš často nevyužívají,“ říká Hnilicová.

„Čím více bude v systému veřejného zdravotního pojištění pojištěnců, tím přece lépe, protože se bude více sdílet riziko,“ dodává.

Podobný argument má i právnička z kanceláře Veřejné ochránkyně lidských práv Linda Janků. „Většina z těchto osob tu po celou dobu pracuje, ale nemůže do systému přispívat. To je přece proti solidárnosti, kterou se ohánějí pojišťovny,“ uvedla při diskusi.

Výnosný byznys?

Podle mnohých jsou to právě pojišťovny, které změně stavu brání. „Komerční pojišťovny si uvědomily, že se jedná o výnosný byznys a lobbují proti rozšíření skupin migrantů majících přístup k veřejnému zdravotnímu pojištění. Ukázalo se to i při projednávání zákona o veřejném zdravotním pojištění v roce 2011,“ píše v jednom ze svých článků Elena Tulupova.

Výkonný ředitel pojišťovny PVZP Robert Kareš ale zdůrazňuje, že pojišťovny jsou diskuzi o změně aktuální situace s pojišťováním cizinců nakloněny. „99 % všech problémů by se dalo vyřešit novou právní úpravou, která by více regulovala prostor pro komerční pojištění, tj. stanovoval by vyšší nároky na tyto pojišťovny,“ uvedl.

Zahrnutí dětí legálně pobývajících cizinců do veřejného zdravotního pojištění pak vidí jako jednu z dalších možností. „Pokud tu lidé pracují a jsou ve veřejném zdravotním pojištění, nepracují tedy na živnostenský list, který si mohou velmi snadno opatřit, nevidím důvod, proč by se to nemělo týkat i jejich děti,“ řekl Kareš.

Situaci v České republice v minulosti kritizovala například i Organizace spojených národů. Většina zemí EU totiž umožňuje, aby migranti s povolením k dlouhodobému pobytu měli ke zdravotní péči stejný přístup jako místní obyvatelstvo. Komerční pojištění je pak určeno spíše bohatší vrstvy populace.

„Česká republika by se měla ze zkušeností z jiných zemí poučit a přesvědčit o tom politiky,“ řekl k tomu Václav Hořejší z Ústavu molekulární genetiky AV ČR.

Autor: Lucie Bednárová

Článek vznikl při příležitosti konání panelové diskuse o problematice zdravotního pojištění migrantů, kterou pořádalo Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty v ČR, NESEHNUTÍ, Migraceonline.cz a zastoupení Friedrich-Ebert-Stiftung v ČR.